

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı **Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM içtüzüğünün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Gürsel EROL
Elazığ Milletvekili

Elazığ Şeker Fabrikasına 2023-2024 yılı için verilen toplam pancar kotası 380.000 ton olup, bu yılki tahmini rekolteye göre bunun 285.000 tonu Elazığ Şeker Fabrikası tarafından alınacak, kalan 50.000 tonu ise Malatya Şeker Fabrikasına gönderilecektir. 2023-2024 yılı kampanyası için fabrikaya; 20.09.2023 tarihinden 21.11.2023 tarihine kadar toplam 162.282,340 ton pancar alımı yapılmıştır.

Elazığ Şeker Fabrikasının günlük pancar işleme kapasitesi 1900 ton/gün'dür. 21.11.2023 tarihi itibari ile fabrika silolarında 41.200 ton pancar bulunmaktadır. Silolarda 1 ay bekleyen pancar bünyesindeki şeker varlığından yaklaşık %1'ni kaybetmekte ve kesilen pancardan yeterli şeker alınamamaktadır. Ayrıca silolarda uzun süre bekletilen pancar çürümeye başlayacaktır. Bozuk pancar fabrikanın bütün işletme değerlerini bozmakta ve fabrikanın kapasitesinin altında çalışmasına neden olmaktadır. Pancarın bu şekilde çürümeye terkedilmesi üretim ve milli servet kaybına neden olmaktadır.

Bu sorunun temel nedeni Elazığ Şeker Fabrikasının günlük pancar işleme kapasitesinin düşük olmasıdır. Fabrika kapasitesinin yetersiz olmasından dolayı üreticilerimiz; pancar yüklü kamyon veya traktörleriyle fabrika önünde uzun kuyruklar oluşturmaktadır. Onca emek, maliyet ve eziyet sonrası mahsulünü teslim etmeye götüren çiftçilerimizin bekletilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Çiftçilerimiz için bu bir eziyet tablosudur. Fabrikanın günlük pancar işleme kapasitesinin artırılabilmesi için buhar kazanlarının, buhar türbinlerinin, kireç ocağının, difüzyon ünitesinin yenilenmesi ve tefhir (buharlaştırıcı) istasyonu ile rafineri kısmında bazı değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Ayrıca pancarın fabrikaya randevulu sistemle alınması gerekmektedir. Çiftçinin pancarı rastgele sökerek fabrikaya getirmesi pancarın çürümeye terk edilmesi anlamına gelmektedir.

Fabrika teknolojisinin yenilenmesi için yapılacak yatırımların zamana yayılarak yapılması durumunda fabrikanın günlük pancar işleme kapasitesi 3600 ton/gün olacaktır. Bu durumda fabrikanın mevcut pancar işleme kapasitesi yaklaşık 2 katına çıkacak ve silolarda pancar uzun süre kalmayacaktır. Ayrıca mevcut pancar kotasının artırılması da mümkün

olabilecektir. Aynı şekilde Elazığ Şeker Fabrikası daha çok pancar kesip daha çok şeker elde edeceği için kar-zarar bilançosu da iyileşecektir.

Elazığ Şeker Fabrikasının teknolojisi yenilenmediği ve fabrikada randevulu sisteme geçilmediği takdirde her yıl olduğu gibi böyle sorunlarla karşılaşmaya devam edeceğiz.

Bu bağlamda;

1. Elazığ Şeker Fabrikası'nın önünde üreticilerin bekletilmesiyle ilgili bakanlığınıza gelen şikayet/şikayetler var mıdır? Var ise bu konuda inceleme bulunulmuş mudur veya bulunulacak mıdır?
2. Bakanlığınızın ürünlerin ivedilikle kabul edilmesi hususunda bir çalışması var mıdır?
3. Fabrikada 3 tanesi 1955 yılı, 2 tanesi 1973 yapımı olmak üzere 5 adet fuel-oil ile çalışan kazanlar kullanılmaktadır. Doğalgaz ile çalışacak ve fabrikanın enerji maliyetini düşürecek yeni teknoloji kazanların alımı için 2022 ve 2023 yıllarında iki ihale yapılmış fakat sonuç alınamamıştır. Yeni ihale yapılması hususunda bakanlığınızın yaptığı çalışmalar var mıdır? Var ise planlanan tarih ne zamandır?
4. Şeker fabrikaları şeker üretim prosesi gereği kendi elektrik enerjisini kendi elde eden fabrikalardır. Şebekede meydana gelen elektrik kesintileri fabrikaların düşük kapasite ile çalışmasına neden olmaktadır. Bugün Elazığ Şeker Fabrikasının 2 no'lu buhar türbini 2018-2019 yılı kampanyası girişinde meydana gelen arıza nedeniyle kullanılmamaktadır. Mevcut türbinler ise oldukça eski olup verimsizdir. Bu sebeple Bakanlığınızın fabrikaya daha yüksek MWH kurulu güce sahip türbin verilmesi ile ilgili çalışmaları var mıdır? Var ise planlanan tarih ne zamandır?
5. Fabrikadaki kireç ocağı küçük bir tadilatla 60 m³ kapasiteye çıkarılmıştır. Fakat bu şartlarda fabrikaya yeterli gelmemektedir. 90 m³ kapasiteli yeni bir kireç ocağının kurulması fabrika açısından çok önemlidir. Bu konuda Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?
6. Bakanlığınızın Elazığ Şeker Fabrikası'nın kapasite artışı veya teknolojisinin yenilenmesiyle ilgili çalışmaları var mıdır? Var ise bu iş için kaç TL yatırım ödeneği ayrılmıştır?
7. Elazığ Şeker Fabrikası'nda bazı pancar üreticilerine torpille randevu ayarlandığı şeklinde iddialar vardır. Bu iddialar doğru mudur?
8. Elazığ Şeker Fabrikasında günlük öğütülecek pancar miktarına göre randevu sistemi oluşturulduğu takdirde uzun kuyruklarda üreticilerimiz bekletilmeyecektir. Günlük randevu sistemi oluşturulması hususunda bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
9. Elazığ ve çevre illerde ayrı ayrı belirtilmek üzere kaç kantar bulunmaktadır?
10. Bu bölgede son dönemde kapatılan kantar sayısı ne kadardır?
11. Faaliyette bulunan kantarların hasat döneminde geç açılmasının nedeni nedir?